

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2228/22-T

Název	Gymnázium, Havířov-Podlesí, příspěvková organizace
Sídlo	Studentská 11, 736 01 Havířov-Podlesí
E-mail	gymnazium@gsh.cz
IČO	62331582
Identifikátor	600016684
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Hana Čížová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Studentská 11, 736 01 Havířov-Podlesí
Inspekční činnost na místě	12. 12. 2022 – 15. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle příslušných školních vzdělávacích programů na základě § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Gymnázium, Havířov-Podlesí, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy. Poskytuje střední vzdělávání s maturitní zkouškou v oborech vzdělání 79-41- K/81 Gymnázium (dále „osmileté gymnázium“) a 79-41-K/41 Gymnázium (dále „čtyřleté gymnázium“). Škola eviduje ve 14 třídách celkem 400 žáků, z toho je 227 žáků osmiletého gymnázia a 173 žáků čtyřletého gymnázia. K termínu inspekční činnosti celkově vzdělávala třináct žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jednoho žaka s odlišným mateřským jazykem. Ředitelka školy povolila dvěma žákům vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu z jiných závažných důvodů a žákovi s odlišným jazykem organizační změnu spočívající v nabídce třetího cizího jazyka (ruský jazyk).

Stravování žáků a zaměstnanců školy je smluvně zajištěno v blízkém školském zařízení (školní jídelna základní školy), jehož zřizovatelem je město Havířov. V přízemí budovy školy je žákům k dispozici školní bufet. Informace o škole jsou dostupné na webových stránkách školy www.gsh.cz

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má zpracovanou jasnou vizi, která obsahuje specifické výchovné a vzdělávací cíle, které se daří postupně naplňovat. Velký důraz je kladen na vzdělanostní a morální profil absolventa školy, ale také na metodickou podporu pedagogů. Koncepce rozvoje školy obsahuje podrobně a kvalitně zpracovanou analýzu stavu školy včetně slabých a silných stránek, dále poukazuje na příležitosti a hrozby, u kterých navrhuje účinná řešení vzniklých situací. K dosažení stanovených cílů jsou zpracovány jednotlivé reálné podrobné plány (výchovně-vzdělávací, personální, materiálních investic, podpory žakovských aktivit a hodnotové orientace žáků a prezentace školy na veřejnosti). V nich jsou stanoveny priority. Koncepce byla vytvořena rovněž na základě rozboru potřeb žáků, pedagogů a zaměstnanců školy byla zveřejněna na internetových stránkách školy a byla dostupná všem současným i potenciálním účastníkům vzdělávání. Škola aktivně komunikovala o svých koncepčních rozvojových záměrech se všemi partnery podílejícími se na vzdělávání a získává pravidelně zpětnou vazbu. Koncepce je vedením průběžně vyhodnocována. Pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti školy jsou jasně stanoveny. Ředitelka školy, která je ve funkci od září 2019, navázala v řízení pedagogických procesů na předchozí vedení školy. Hospitační činnost vedení školy je realizovaná v dostatečné míře, zpětná vazba v podobě závěrů a stanovení opatření ke zlepšování kvality výuky byla cíleně nastavena. Další hospitační cíle týkající se oblasti metodického rozvoje pedagogů jsou vedením školy postupně nastavovány ve formě vzájemných hospitací.

Na organizaci činnosti školy se podílí kromě vedení školy i pedagogičtí pracovníci mj. někteří z nich pověřeni výkonem specializovaných činností (koordinátor informačních a komunikačních technologií) a pracovníci školního poradenského pracoviště (výchovná poradkyně, metodička prevence sociálně patologických jevů, školní psycholožka, kariérový poradce a asistent pedagoga). Vedení školy se cíleně zabývalo organizací profesního rozvoje pedagogických pracovníků v souladu s potřebami školy a zájmem pedagogů. Jejich účast na vzdělávacích akcích se zaměřením na osobnostně sociální rozvoj pedagogů, rozvoj matematické gramotnosti žáků, zvýšení kvality jazykového vzdělávání, využívání informačních technologií a aplikaci aktivizačních metod a forem ve výuce byla přínosná, získané poznatky byly ve vysoké míře vhodně uplatněny v průběhu výuky. Podpora rozvoje pedagogických dovedností začínajících učitelů byla na dobré úrovni. Pedagogický sbor svým složením odpovídal potřebám zajištění činnosti školy.

Vzdělávání probíhalo podle školních vzdělávacích programů, které vycházely z potřeb školy a se kterými vyučující aktivně pracují. V rámci úprav škola vhodně reagovala na cílené posílení hodinové dotace v oblastech člověk a příroda, matematika a její aplikace i jazyk a jazyková komunikace, rovněž vhodným zařazením volitelných maturitních seminářů.

Zkvalitnění materiálních podmínek s přínosem pro kvalitu vzdělávání ve škole bylo dosaženo modernizací odborných učeben pro výuku přírodovědných předmětů, cizích jazyků a informatiky, cvičné kuchyně včetně pořízení nového vybavení a učebních pomůcek. Součástí bylo také řešení bezbariérových úprav a zkvalitnění technické podpory pro využívání informačních technologií ve výuce.

Škola dbá na vytváření bezpečného prostředí pro žáky při vzdělávání a souvisejících činnostech, má nastavený funkční systém úrazové prevence. Škola realizuje pro žáky Dny s třídním učitelem, které si třídní učitelé s žáky organizují sami. Jedná se o aktivity určené k posilování vztahů mezi žáky ve třídách.

Škola aktivně spolupracuje s mnoha partnery i zahraničními, mezi které patřily nejen školy, ale i charitativní a sociální instituce. Pro žáky byla velmi přínosná spolupráce s vysokými školami, kde se cíleně zapojovali do seminářů a odborných přednášek i dobrovolnických aktivit, což účelně přispívalo k rozvíjení prosociálního vnímání a chování. Tato spolupráce se vhodně promítala do výuky jednotlivých předmětů, žáci tak získávali větší prostor pro své další profesní směřování. Zapojením školy do projektů, v rámci kterých dochází k zahraničním výměnným pobytům, žáci využívali možnost si cíleně upevňovat a rozvíjet své komunikační dovednosti v cizích jazycích. Škola se také aktivně prezentovala na kulturních a společenských programech ve městě. Jedním z významných národních projektů, do kterého se škola zapojila, je pokusné ověřování kombinovaného vzdělávání v základních a středních školách, za účelem, zda využití kombinovaného vzdělávání může být výhodnější než prezenční výuka.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací cíle ve sledované výuce vycházely z očekávaných výstupů stanovených ve školních vzdělávacích programech oborů vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté studium) a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté studium). Na začátku vyučovací hodiny byli žáci většinou seznámeni s plánem jejího průběhu a s učivem. Cíle hodin byly směřovány zejména na rozvoj znalostí a dovedností. Učitelé účelně volili frontální způsob výuky v kombinaci s řízeným rozhovorem, kooperativním učením, popř. samostatnou prací nebo prací ve dvojici. Učitelům se ve velké míře dařilo podněcovat žáky k aktivním činnostem, a to nejen ve vyučovacích hodinách, v nichž se vzdělávali žáci v menších skupinách napříč především v jazykovém vzdělávání, ale i tam, kde vzdělávání probíhalo v celých třídách. Velký podíl samostatné práce zvolený vyučujícími pro práci žáků v některých hodinách matematiky umožňoval žákům rozvrhnout si práci a pracovat vlastním tempem. Efektivně zařazená skupinová práce s prvky kooperativního učení v prvních ročnících osmiletého gymnázia vhodně posilovala sociální vazby mezi žáky. Také práce ve dvojicích na učebních úlohách přispívala k osvojování učiva a rozvoji čtenářských strategií. Kde to bylo vhodné, dařilo se formou mezipředmětových vztahů účelně propojovat obsahy jednotlivých předmětů, žáci aplikovali příklady znalostí a dovedností z předmětů v jejich reálné situaci. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo zohledňováno individuální pracovní tempo a tolerována případná vyšší míra chybovosti. V metodickém a didaktickém vedení vyučovacích hodin nebyly zaznamenány výraznější rozdíly mezi výukou na nižším a vyšším stupni gymnázia.

Vyučující cizích jazyků (anglický, německý, španělský) volili vhodné strategie, které vedly k rozvoji jazykové gramotnosti, komunikativních dovedností žáků, tj. produktivních i receptivních řečových dovedností, žáci se aktivně zapojovali do nabízených aktivit. Hospitovaná výuka vedená rodilým mluvčím v anglickém jazyce byla metodicky i didakticky dobře propracována. Promyšlená příprava, struktura vyučovací hodiny a efektivní střídání metod i forem výuky vedlo k vysoké aktivizaci žáků a jejich rovnoměrnému zapojení do vyučování. Vzdělávací strategie cizích jazyků efektivně rozvíjely vědomosti a dovednosti, průběžně bylo ověřováno porozumění zadání v cizím jazyce. Při četných komunikačních situacích žáci uplatňovali znalost slovní zásoby včetně odborné. Žáci reagovali v cizím jazyce na podněty učitelů spontánně a prokazovali velmi dobrou úroveň dosažených jazykových dovedností.

Ve společenskovědních předmětech, byli žáci v rámci diskuse cíleně vedeni k obhajobě názoru a argumentaci. V hodinách nebo jejich částech, kde byly do hodin většinou přírodovědných zařazeny aktivizační metody, žáci hledáním řešení problému nebo objevováním nových informací rozvíjeli kritické myšlení a schopnost učit se. Ojedinelé se objevily hodiny jednotvárné, kdy učitelé předávali již hotové poznatky a žáci byli pasivnější. I v těchto hodinách však žáci udrželi vysokou míru pozornosti a koncentrace. Výuku řídili vyučující jasnými a srozumitelnými pokyny, průběžně ověřovali, zda žáci učivu a zadaným činnostem rozumí a vyjadřovali důvěru v jejich schopnosti. Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byla oboustranně respektující. Většina žáků plnila stejné typy úkolů, diferenciaci výuky v návaznosti na podporu žáků především nadaných, byla ve sledovaných hodinách zaznamenána méně často. Didaktická technika byla využívána většinou efektivně pro fixaci učiva prostřednictvím kvízu, názornosti obrázků při jejich popisu atd. Zpětná vazba byla poskytována v převážné míře v interakci mezi učitelem a žáky při společné kontrole práce žáků, přičemž převažovala dominance učitele jako jediného hodnotitele správnosti odpovědí. Při práci s chybou byl učitel většinou jediným garantem správnosti. Ojedinelé bylo sledováno formativní hodnocení ve vztahu k naplňování cílů vzdělávání, které byly vztaheny k pokroku žáků v učení. Vzájemné hodnocení nebylo využíváno.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školou nastavený systém k získávání průběžných informací o výsledcích vzdělávání žáků umožňuje vyhodnocovat, zda a v jaké míře žáci dosahují požadovaných výstupů stanovených školním vzdělávacím programem. Objektivitu celkového hodnocení škola pravidelně ověřuje v závěrečných etapách obou stupňů vzdělávání (nižší a vyšší stupeň osmiletého gymnázia) formou individuálního externího ověřování výsledků vzdělávání, které umožňuje žákům si podložit svůj vzdělávací potenciál. Kritéria pro průběžné hodnocení formou prověřovacích testů, písemných prací a ústního zkoušení si stanovují jednotliví pedagogové, se kterými jsou žáci i zákonní zástupci seznámeni. Ve škole je v anglickém jazyce sdílen systém ověřování výsledků formou rozsáhlejších testů, který škole umožňuje monitorovat a vyhodnocovat vývoj vzdělávacích výsledků a následně navázat na tyto ukazatele. Prospěch a chování žáků na konci čtvrtletí projednává pedagogická rada. Zabývá se žáky, kteří dosahují výborných výsledků a jejich oceňováním, ale rovněž i výsledky skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zvláštní pozornost je věnována žákům, kteří nedosahují požadovaných výsledků a postupům k jejich zlepšení. Jedná se zejména o individuální nabídku konzultací, podporu ze strany školního poradenského pracoviště.

Ve společné části maturitní zkoušky ve školním roce 2021/2022 byli úspěšní všichni žáci. Z uplynulých tří let je patrné, že škola má dobré výsledky srovnatelné s průměrnou úspěšností gymnázií. Třídní učitelé monitorují přijetí absolventů k dalšímu vzdělávání, kteří především pokračují ve studiu na vysokých školách.

Školou zabezpečované poradenské služby svým rozsahem odpovídaly počtu a vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Organizační zajištění a koordinace vzájemné spolupráce probíhalo jak při pravidelných schůzkách, tak při účelně volených setkáních odpovědných členů školního poradenského pracoviště. Poskytování poradenských služeb školní psycholožkou pouze v době vyučování není optimálně nastaveno a nenabízí podporu zákonným zástupcům žáků ani pedagogům školy. Žákovi s převažujícím vyšším, než druhým stupněm podpůrných opatření byla poskytována individuální dopomoc, která vhodně podporovala přípravu na výuku i průběh vzdělávání ve spolupráci s asistentem pedagoga. Větší pozornost a podpora by měla být věnována žákům nadaným a talentovaným.

V rámci inspekční činnosti proběhlo dotazníkové šetření v některých třídách osmiletého i čtyřletého gymnázia, kdy se žáci vyjadřovali ke spolupráci s učiteli. Z analýzy výsledků šetření vyplynuly náznaky o narušení vybraných složek (vztahy mezi žáky a pedagogy).

Ve škole pracuje školní parlament, jehož členy jsou zástupci všech tříd. Jeho prostřednictvím se žáci mohou vyjadřovat k dění ve škole a vznášet podněty ke zlepšení školního prostředí či podmínek pro vzdělávání. Vedení školy věnuje návrhům parlamentu pozornost, většina z nich je přijímána a realizována (např. školní charitativní koncert nebo dějepisná akce doprovázená filmem a besedou s názvem Jeden svět na školách). Jednou z kompetencí školního parlamentu je možnost vyjadřovat se k výuce. Ke zlepšování a podpoře konstruktivního dialogu mezi pedagogy a žáky by docházelo větší angažovaností zástupců školního parlamentu a spoluprací s vedením školy.

K posilování vztahů mezi žáky a v rámci preventivních aktivit organizuje škola široké spektrum akcí (adaptační pobyty pro žáky prvních ročníků, lyžařské a turistické kurzy, odborné exkurze apod.) Škola vytváří podmínky pro zapojování žáků do mnoha individuálních i týmových soutěží (předmětové olympiády a jiné vědomostní soutěže, umělecké, sportovní), v nichž žáci porovnávají své znalosti a dovednosti se svými vrstevníky. Účast žáků i v celostátních soutěžích napomáhá k objektivnímu ověřování míry jejich znalostí a dovedností a podporuje jejich profilaci. Škola cíleně podporuje iniciativu žáků, rozvoj jejich komunikačních, občanských a sociálních kompetencí. Žáci se podílejí na tvorbě a vydávání školního časopisu Cirkulárka, což je příležitost k posilování umění vyjádřit se k zajímavým tématům. Byla také rozšířena nabídka volnočasových aktivit, např. debatní klub, karetní hry Bridge, deskové hry i sportovní činnosti.

Závěry

Vývoj školy

- Zřizovatel školy jmenoval v září 2019 nově na pozici ředitelku školy, která se ve své koncepci zaměřuje na zkvalitňování gymnaziálního vzdělávání a vzdělávacího procesu, ke změně došlo i na pozici její zástupkyně.
- Od poslední inspekční činnosti v březnu 2016 škola rozšířila nabídku povinně volitelných seminářů např. pedagogický seminář, překladatelský seminář, konverzace v anglickém jazyce a volnočasových aktivit.

- Pro zkvalitnění výuky anglického jazyka vede výuku v anglickém jazyce rodilý mluvčí průřezově všemi ročníky školy.
- Škola se doposud nepodařilo přijmout systematické opatření ke zjištění z minulé inspekční činnosti týkající se absence propojení učiva s běžnými reálnými situacemi, podpory mezipředmětových témat a sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Silné stránky

- Škola aktivně zavádí do výuky moderní pedagogické postupy (konstruktivistická výuka, aktivizující formy práce, spolupráce s rodilým mluvčím při výuce anglického jazyka), které stimulují žáky, aby své znalosti získávali aktivní činností a komunikací.
- Žáci školy dosahují velmi dobrých výsledků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování, jsou úspěšní v soutěžích i na celostátní úrovni. Se vzdělávacími výsledky škola efektivně pracuje.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší míra zapojení školního psychologa do metodických konzultací cílových skupin žák, rodič a pedagog bez nabídky optimálních podmínek k řešení výchovných, vzdělávacích a vztahových záležitostí.
- Příležitostí pro školu je nastavení systematické podpory, identifikace, rozvoje a péče o nadané žáky a přistoupení k pravidelnému vyhodnocování průběhu této péče s ohledem na jejich výsledky.
- Žáci se nepodíleli na vyhodnocování naplňování vzdělávacích cílů ve vyučovacích hodinách, neprováděli sebehodnocení ani vzájemné hodnocení, které by více posilovalo jejich motivaci a zodpovědnost za vlastní vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovit a poskytovat pedagogicko-psychologickou podporu cílovým skupinám dle jejich aktuálních potřeb, zajistit a průběžně kontrolovat její efektivní fungování.
- Zaměřit se na přístup k žákům ve výuce ve smyslu diferenciaci výuky vzdělávacích předmětů podle úrovně žáků v rámci ročníků, dále na provádění sebehodnocení a vzájemného hodnocení.
- Vytvořit podmínky pro otevřenou komunikaci mezi pedagogy a žáky ve školním parlamentu ke zlepšení úrovně vzájemné spolupráce.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy 2020 – 2024, nedatováno
2. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
3. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2021/2022 a 2022/2023
4. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 (vzorek)
5. Školní vzdělávací programy, platné pro školní rok 2022/2023
6. Školní matrika 2022/2023 (vzorek)
7. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
8. Školní řád platný ve školním roce 2022/2023
9. Rozvrhy vyučovacích hodin učitelů a tříd, školní rok 2022/2023
10. Třídní knihy školní rok 2022/2023 (vzorek)
11. Dokumentace k výchovnému poradenství a prevenci rizikových jevů platné pro školní rok 2022/2023 (vzorek)
12. Doklady o ukončování vzdělávání maturitní zkouškou, maturitní období 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022
13. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, aktuální stav (vzorek)
14. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy (kalendářní rok 2021), (vzorek)
15. Výjimka z nejvyššího povoleného počtu žáků ze dne 1. 9. 2021 a 1. 3. 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová,
školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Magda Dirgasová, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Anastázie Valasová,
školní inspektorka

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.